

Podnikatelsky orientovaná regionální správa, Společenské inovace přesahující geografické hranice: studie zpracovaná v rámci českého předsednictví v Radě EU

Viktor Květoň
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Univerzita Karlova
26. 9. 2023

**PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA**
Univerzita Karlova

Kontext studie

- Poptávka v rámci CZ PRES => konzultační a analytická podpora ESPON
- Cíl: posílení konkurenceschopnosti a inovační výkonnosti nemetropolitních regionů
- Posílení potenciálu hospodářsky slabších/ohrožených území
 - One of the five cross-sectoral flagship areas of the Czech Presidency: strategic resilience of the European economy.
- Tým: Vassilen Iotzov (ESPON), Viktor Květoň (PŘF UK)

Determinanty růstu => cíle Kohezní politiky EU

Regionální rozvoj jako výsledek 3 hlavních faktorů

INFRASTRUKTURA

LIDSKÉ ZDROJE/KAPITÁL

INOVACE / PODNIKÁNÍ

+ REZIDUUM

RŮST REGIONÁLNÍCH ROZDÍLŮ =>
STÁLE MÉNĚ SE JE DAŘÍ
VYSVĚTLOVAT „TRADIČNÍMI“
FAKTORY JAKO NAPŘ.
INFRASTRUKTURA, LIDSKÉ ZDROJE,
TECHNOLOGIE (RODRIGUEZ POSE
2020)

VÝZNAM RESIDUÁLNÍCH FAKTORŮ
SE ZVYŠUJE

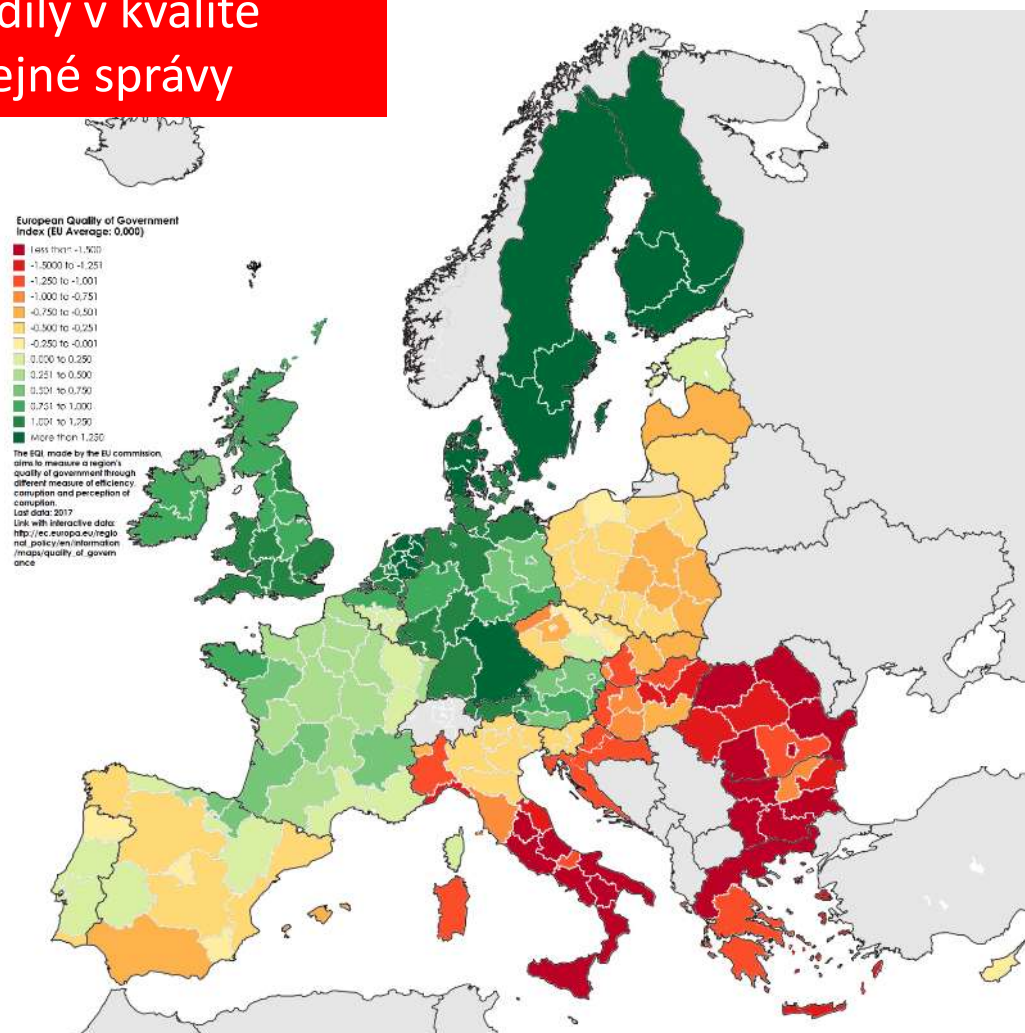
REZIDUÁLNÍ FAKTORY =
INSTITUCIONÁLNÍ PROSTŘEDÍ,
VEŘEJNÁ SPRÁVA

EUROPEAN QUALITY OF
GOVERNMENT INDEX (CHARRON
ET AL., 2010, 2013, 2017, 2021)

Na kvalitě veřejné správy záleží!

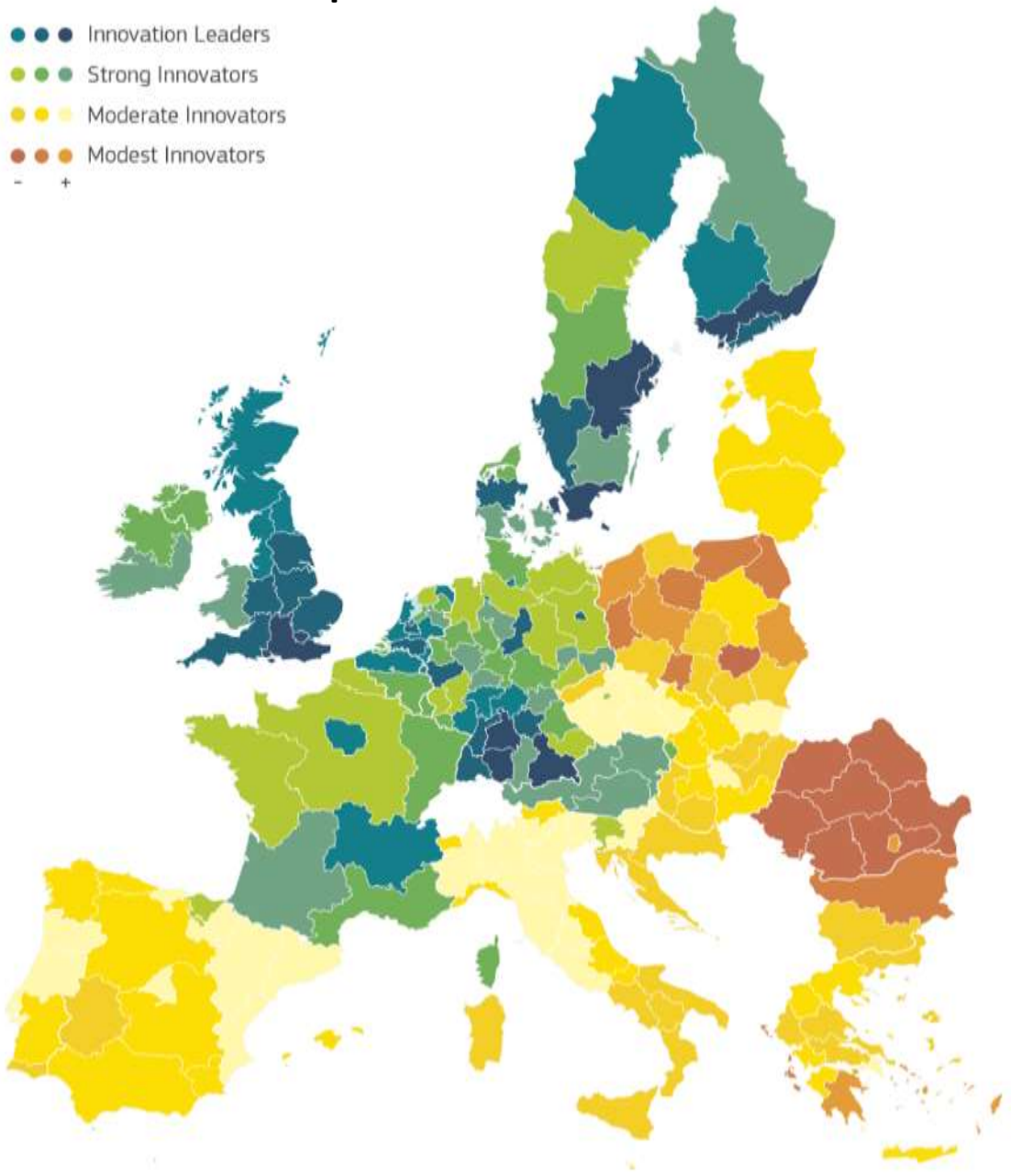
- Nízká kvalita veřejné správy vede k nižší návratnosti veřejných investic a nižší inovační výkonnosti (Rodriguez-Pose 2020)
- Posilování a rozvoj institucionálního prostředí včetně veřejné správy je zcela zásadní pro růst méně vyspělých regionů
- Regiony s vyšší kvalitou veřejné správy připravily a implementují RIS 3 strategie, které mnohem více reagují na opravdový potenciál a problémy regionů (Di Cataldo et al 2021)
- Nízká kvalita veřejné správy podvazuje intenzitu a výsledky inovačního procesu firem i veřejných institucí (Rodriguez-Pose, Di Cataldo 2015)

Rozdíly v kvalitě veřejné správy

Innovation performance

- Innovation Leaders
- Strong Innovators
- Moderate Innovators
- Modest Innovators
- +

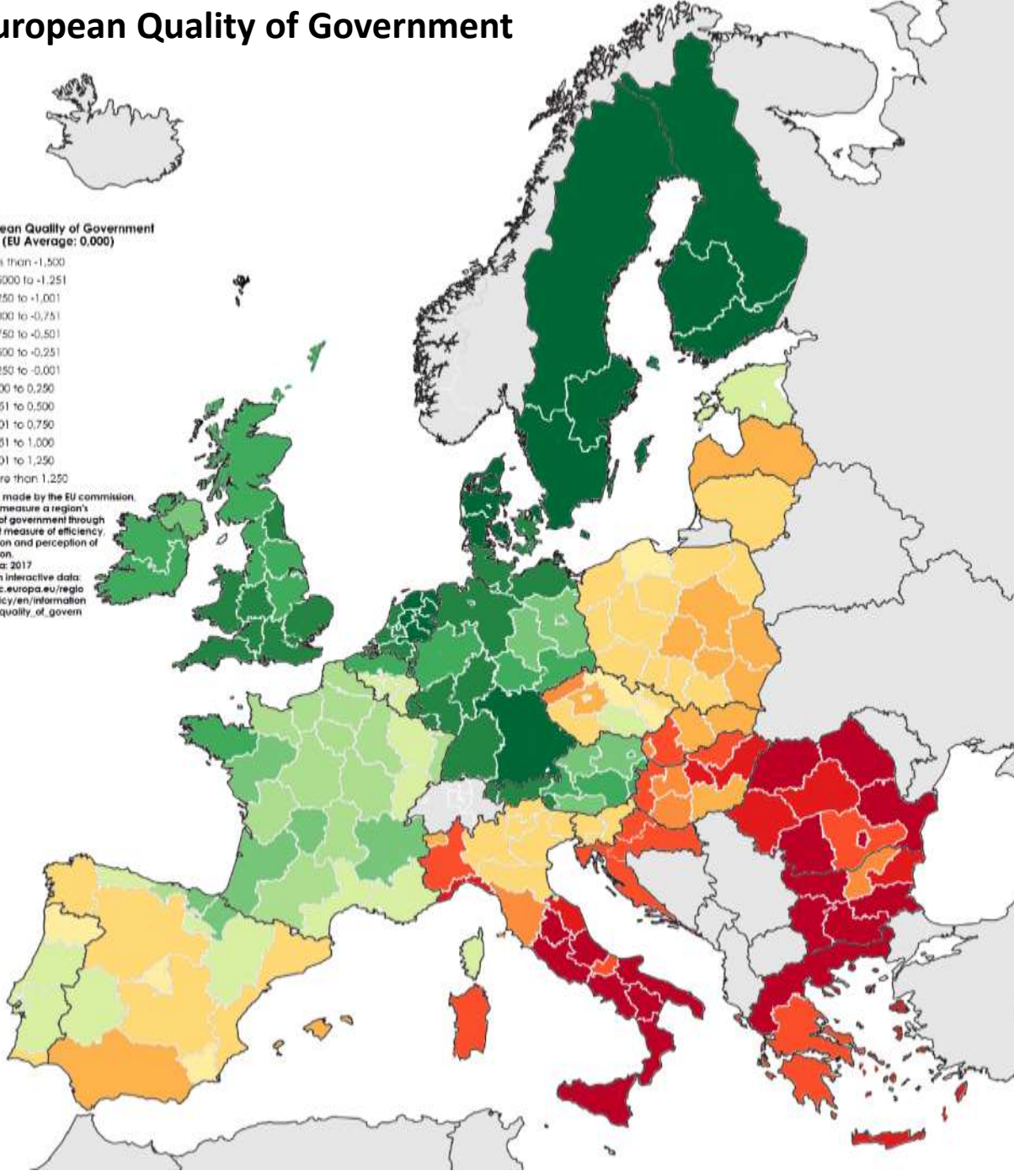

European Quality of Government

European Quality of Government Index (EU Average: 0,000)

- Less than -1,500
- -1,500 to -1,251
- -1,250 to -1,001
- -1,000 to -0,751
- -0,750 to -0,501
- -0,500 to -0,251
- -0,250 to -0,001
- 0,000 to 0,250
- 0,251 to 0,500
- 0,501 to 0,750
- 0,751 to 1,000
- 1,001 to 1,250
- More than 1,250

The EQI, made by the EU commission, aims to measure a region's quality of government through different measure of efficiency, corruption and perception of corruption.
Last data: 2017
Link with interactive data: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/maps/quality_of_governance

Výchozí předpoklady pro studii ESPON

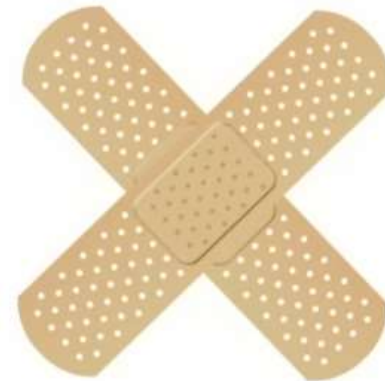
- Konkurenceschopnost založená na **schopnosti vytvářet, efektivně přenášet a využívat znalostí**, což přispívá ke schopnosti pracovat s inovacemi i je tvořit (Cooke, Asheim a kol 2006).
- **Regionální úroveň je klíčová pro efektivní přenos znalostí i tvorbu inovací** a měla by být cíleně a sofistikovaně podporována v rámci regionálních inovačních politik (Asheim, Boschma a Cooke 2015).
- „Konvenční“ vers. podnikatelsky orientovaná veřejná správa

... if value is created collectively, then those who pursue a career in the public sector should also be taught how to think outside the box, and how to be entrepreneurial. But they aren't. Instead, public policymakers and civil servants have come to regard themselves not as wealth creators, but at best as mere market fixers, and at worst as impediments to wealth creation.

... the State must lead – not by simply fixing market failures but by actively creating and shaping (new) markets ...

Mariana Mazzucato, The Entrepreneurial State

what is the state's role?

market fixing

or

market shaping

Role společenských inovací - podnikatelsky orientovaná regionální správa

Hlavní předpoklady:

- Ne každý region je předurčen k tomu, aby vytvářel společenské inovace, ale většina regionů je schopna využít existující společenské inovační toky
- Většina regionálních veřejných orgánů v oblastech s nízkou inovační kapacitou je schopna navázat spojení s geograficky vzdálenějšími regiony a získat tak přístup ke společenskému inovačnímu know-how, které je možné využít v domácím prostředí
- Společenské inovace nejsou výsadou regionů s vysokou inovační kapacitou
- Přístup k prostorově exogenním informacím s celospolečenskou hodnotou je nevyužitým zdrojem a příležitostí při tvorbě RP
- Zástupci regionální správy mohou hrát proaktivní roli při získávání znalostí a zkušeností = podnikatelsky orientovaná veřejná správa
- **Data:** firemní data ESG (environmental, social and governance) prediction data., kombinovaní s daty z CORDIS; ESPON prostorová data; PATSTAT Global; H2020 patenty; dotazníkové šetření na úrovni NUTS III regionů; regionální statistická data o VaV, alokaci ESIF fondů, počtu firem aj.
- **Geografické pokrytí:** EU, EFTA a UK

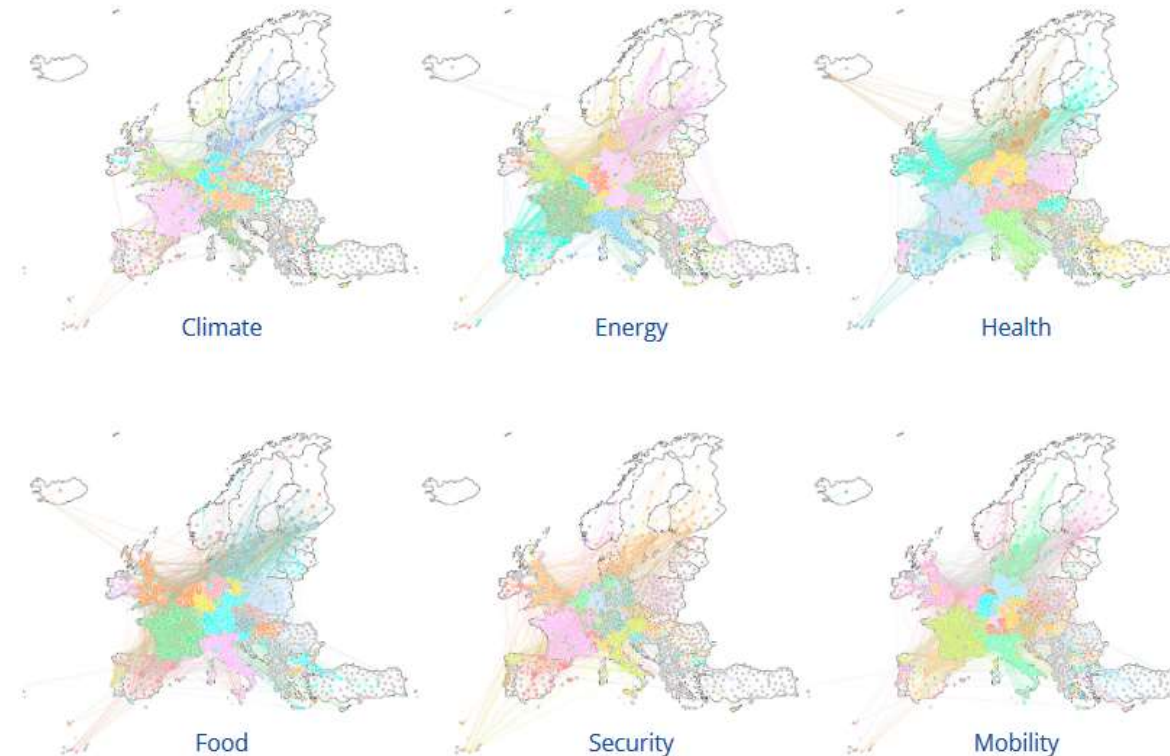

Fig. 1 Networks of cross-regional innovation flows with technological components relevant for Climate, Energy Health, Food, Security and Mobility 2014- 2021

The model of Entrepreneurial Regional Governance

a)

Connecting to innovators from regions with higher potential for societal knowhow flow (e.g. through piloting)

b)

Repurposing knowhow based on regional societal needs. Pollinating home market (e.g. through procurement, open data, Entrepreneurial Discovery Process of RIS3).

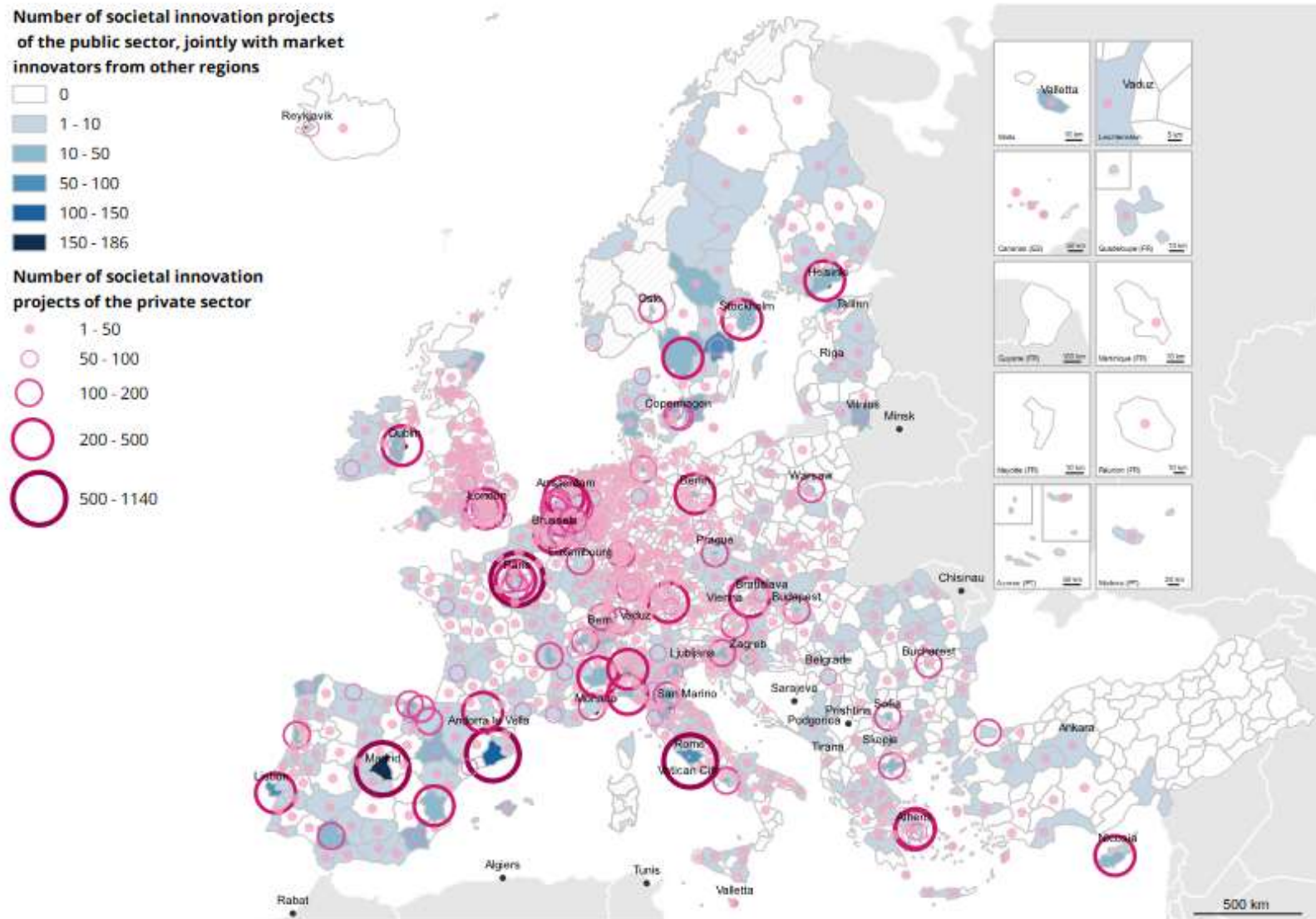
c)

Firm response to new opportunities: societal innovation, investment, engagement in societal actions within the region and on new markets.

Fig. 2 Sequence of processes constituting Entrepreneurial Regional Governance

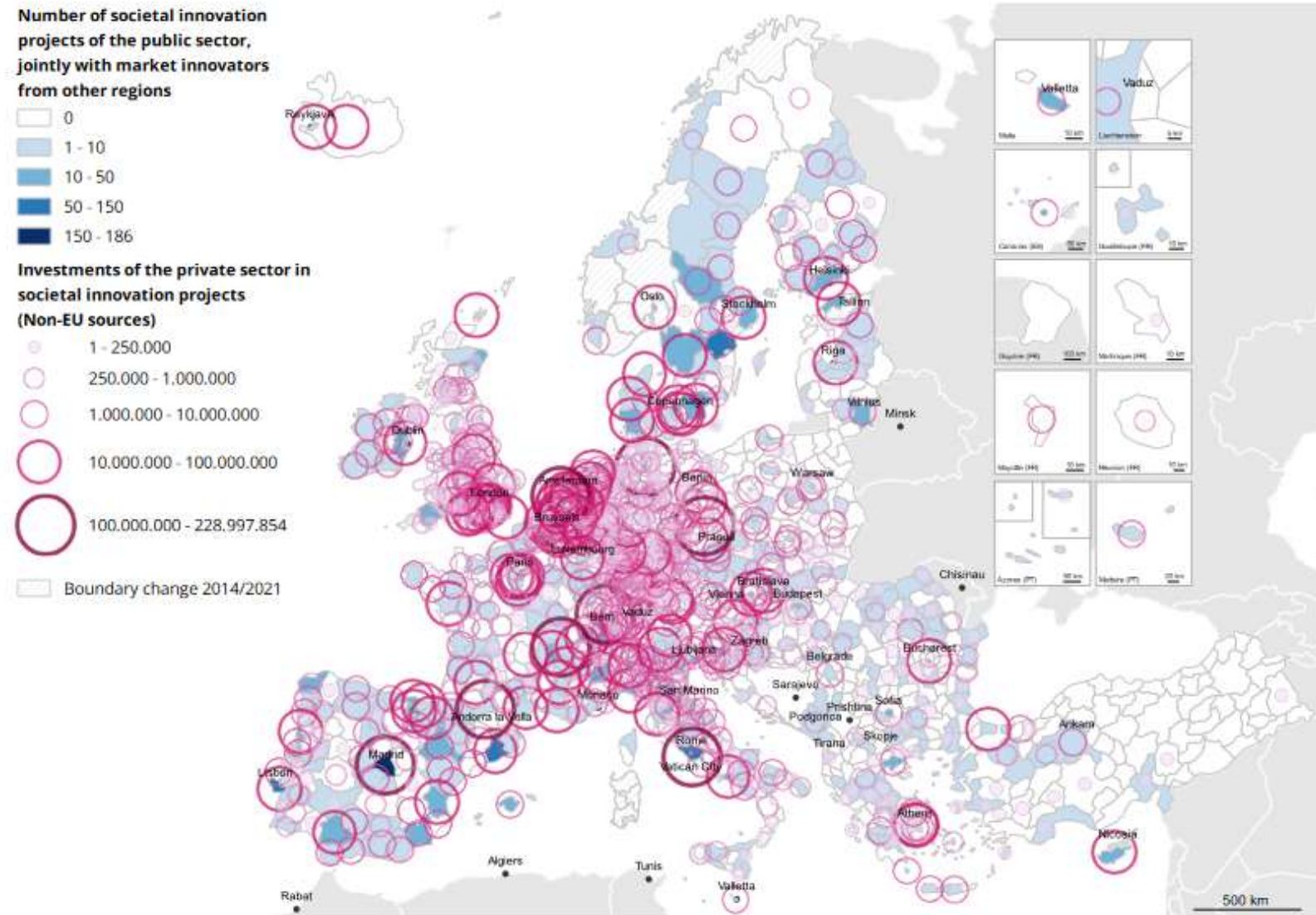
Regionální aktéři veřejné správy hrají roli v přenosu inovací

- pozitivní vztah mezi zapojením regionálních veřejných orgánů do (projektů) společenských inovací s tržními inovátory z jiných regionů na jedné straně a následným zapojením regionálních podniků do společenských inovací na straně druhé

Podnikatelsky orientovaná veřejná správa může přispět k vyšším investicím firem v oblasti společenských inovací

- existuje významná souvislost mezi rozhodnutím firem vstoupit do projektu společenských inovací a již probíhajícími projekty společenských inovací s účastí regionálních orgánů, které vykazují potenciál pro přenos know-how v této oblasti

Vyšší investiční aktivita firem v regionech s vyšším zapojením aktérů veřejné správy v projektech s dimenzí společenských inovací

- Předchozí zkušenosti regionálních orgánů s partnerstvím s inovátory z regionů s vyšším potenciálem pro společenský tok know-how mají rovněž významný pozitivní vliv na společenské inovační projekty firem

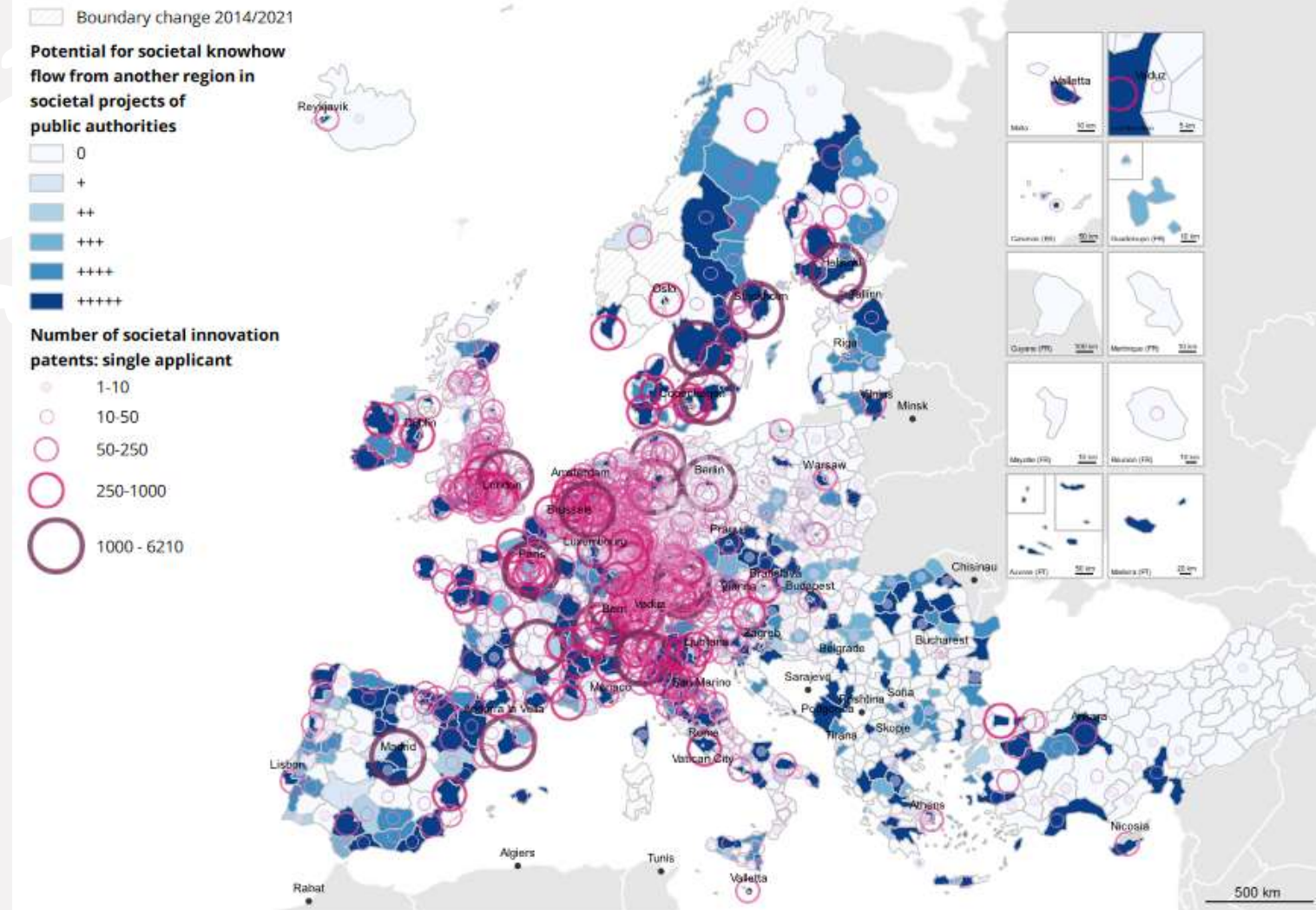

Fig. 12 Examples of entrepreneurial regions; (yellow bars = average)

- A) highest potential for societal knowhow flow generated through the involvement in societal innovation projects;
- B) number of societal innovation patents granted between 2014 and 2021 and applied for with addresses in these regions;
- C) total investment by private sector in societal innovation projects aggregated at NUTS3 level in EUR;
- D) firm participations in societal innovation projects with contracts signed between 2014 and 2022, aggregated at NUTS3 level;
- E) unique firms from these regions involved in societal innovation projects between 2014 and 2022.

Entrepreneurial Discovery Process (EDP) a podnikatelsky orientovaná veřejná správa

- Důležitý proces v rámci tvorby inteligentní specializace (RIS3)
- **Původní předpoklad: „Entrepreneurial discovery process“ (EDP)** - vláda nikdy nebude mít dostatek informací --- potřeba partnerství
- EDP = kombinace top-down a bottom-up přístupu **k nalezení konkurenční výhody ve spolupráci osob s podnikatelským duchem**
- Identifikace potřeb, příležitostí a možných řešení v dané prioritní oblasti
- 2 pojetí EDP
- **a) posílení role podnikatelů** při tvorbě strategií
- **b) skutečný proces hledání nových podnikatelských příležitostí**
- Podnikatelsky orientovaná regionální správa má znalosti, je schopna získat externí zdroje, je schopna pomáhat identifikovat budoucí trendy a přitahuje podnikatelské investice – hraje aktivní roli (snižuje se informační asymetrie)

Některé regionální orgány veřejné správy vykazují „podnikatelské chování“

- přínosy pro své lokální/regionální komunity

Podnikatelsky orientovaná regionální správa:

- patentové přihlášky se společenským významem,
- zapojení firem a veřejných orgánů do společenských inovačních projektů v celé Evropě
- vytváření potenciálu pro společenské inovační know-how prostřednictvím propojení veřejných orgánů s inovátory z jiných regionů

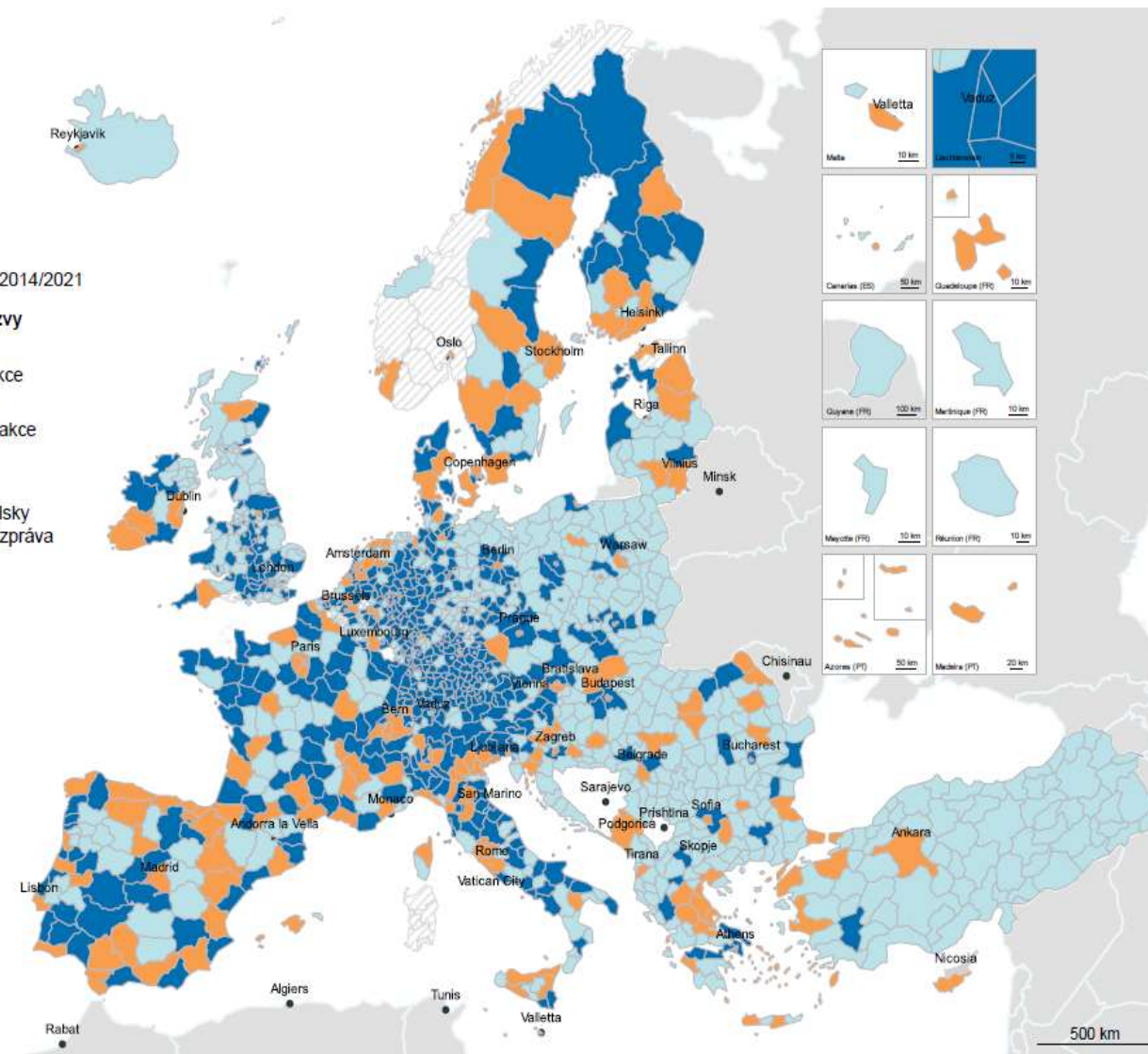
 Změna hranic v letech 2014/2021

Reakce na společenské výzvy (2021)

 Kategorie 1: Nízké reakce na společenské výzvy

 Kategorie 2: Vysoké reakce na společenské výzvy

 Kategorie 3: Podnikatelsky orientovaná regionální zpráva

Obr. 15: Typologie regionů reagujících na společenské výzvy

Rozdílné strukturální, politické, institucionální a kulturní podmínky = odlišné podmínky pro pro přenos know-how v oblasti společenských inovací

Implikace pro regionální rozvoj

- Zapojení do programu Horizon Europe
- Přístup k prostorově exogenním informacím s celospolečenskou hodnotou je nevyužitým zdrojem a příležitostí při tvorbě regionální politiky
 - Více než 65 % regionů NUTS3 nemá žádné záznamy o účasti na projektech společenských inovací s tržními inovátory z jiných regionů v letech 2014–2022
- Mezinárodní partnerství – strategická výhoda
- většina regionálních veřejných orgánů v oblastech s nízkou inovační kapacitou je schopna navázat spojení s geograficky vzdálenějšími regiony a získat tak přístup ke společenskému inovačnímu know-how

a)

Connecting to innovators from regions with higher potential for societal knowhow flow (e.g. through piloting)

b)

Repurposing knowhow based on regional societal needs. Pollinating home market (e.g. through procurement, open data, Entrepreneurial Discovery Process of RIS3).

c)

Firm response to new opportunities: societal innovation, investment, engagement in societal actions within the region and on new markets.

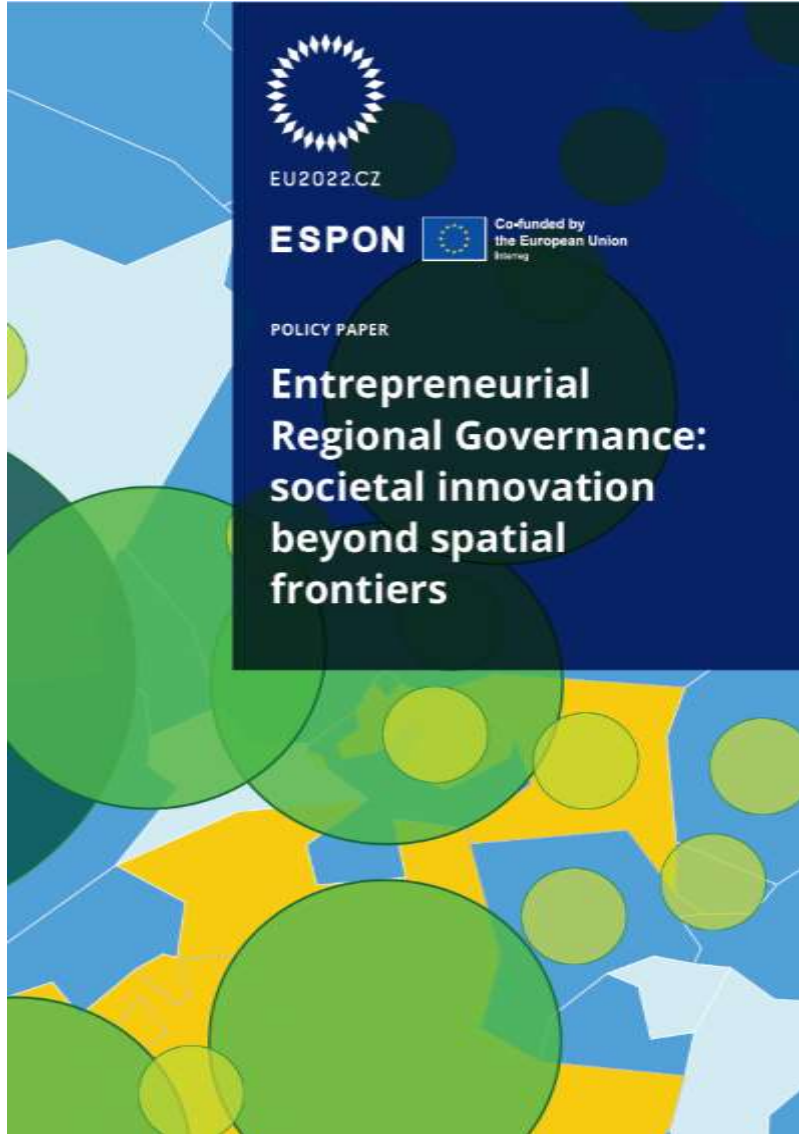
Fig. 2 Sequence of processes constituting Entrepreneurial Regional Governance

Implikace pro regionální rozvoj

- Entuziasté v prostředí s nedostatkem inovací
 - ESPON podporuje myšlenku programu inovačních spolupracovníků pro veřejné orgány v regionech, které postrádají vyspělý regionální inovační systém
- Manažeři S4+ a EDP proces
 - ESPON podporuje kontinuitu EDP s příslušnou úpravou
 - Podnikatelsky orientovaná regionální správa má znalosti, je schopna získat externí zdroje, je schopna pomáhat identifikovat budoucí trendy a přitahuje podnikatelské investice – hraje aktivní roli (snižuje se informační asymetrie)

**Podnikatelsky
orientovaná
regionální správa**

**Společenské inovace přesahující
geografické hranice**

Děkuji za pozornost

viktor.kveton@natur.cuni.cz